

malucos qui de exercitio suo solito reuertebantur. Nam singulis diebus vel ad minus
ter in septimana. exeunt mammaluci curiales in planiciem sub montibus et ibi se in bel
licis exercent rebus. ascendunt etiam in saltus et loca altiora. actus militares agentes vt
nō modo in vallibus et planicie. sed et in montibus et collibus seipos et equos suos ex
ercitent ad pugnam et cursum etc. Multos ibi vidimus deceros iuvenes candidos et
rubicundos. similes nobilium patrie nostre filijs. Eratq; numerus mammalucorum tūc
temporis ad. xxij. milia. qui numerus vt cōmuniter cōtinuatur. succedentibus vt dictū
est filijs in loca patrum. suntq; vt in pluribus mammaluci illi de schlaunia. albania.
sirkassia. et italia. perpauci vero de alemania. Hi nos pacifice pretereuntes nullam nos
bis molestiam intulerunt.

De cōtemplatione Chayri ex monte.

Um autem preterissent. cliuū montis ascendimus per viam satis periculo
sam. nec manere in asinis poteramus propter precipitem ascensum. Tandē
multo labore in cacumen venientes. mox oculos cōiecimus ad ciuitatem cō
siderandam. que profecto magna est. et dicitur hodie esse maior ciuitas in or
be. Quidam enim qui id certum habebant asserbant eam in latitudine duodecim mi
lia centum septuagintaduos passus habere. in longitudine vero quindecim milia centū
et septem passus. Dicitur etiā q; numerus parrochiarū siue vt aiunt cōtratarum in ipa
vrbe. ascēdat ad vigintiquattuor milia. Verum ex illis nō nisi quattuordecim milia hu
iusemodi cōtratarum portis et seris singulis noctibus clauduntur. Castrū vero Sol
dani tantum in magnitudine spacium occupat cum sua circumferentia. quantū fere op
pidum Alimense. vel pars altera oppidi Aurenbergensis. ita q; eques sub quattuor ho
rarum intervallo sine intermissione faciens iter. longitudinem ciuitatis forte posset tran
sire. ipam vero totam per nouem vel decem horas circumire. Nam latitudo eius in ple
risq; locis dimidie leuce germanice occupat spacium. in plerisq; plus. Muehkeas pres
ciosissimas et plurimas cū turribus valde altis habet. et credo q; Rhome nūq; tot fue
rint ecclesie: sicut ibi sunt muehkee. oēs ex marmore polito fabricate. Ita prochdolor
sathanas suas ibi synagogas ampliauit et multiplicauit.

Pozro edificia in ista vrbe deforis exilia satis sunt et turpia. vtpote ex luto et latere ex
structa. sed deintus comptius disposita sunt et ornata. mansionibus et habitaculis pul
chris distincta.

Preterea populosior est ciuitas illa q̄s alia vlla sub sole. crediturq; q; tota italia vix tan
to abundet populo vt vrbs hec sola. Nam longe plures in ea sunt homines qui pprijs
carentes domibus dormiunt sub diuo q̄s sint venetijs habitatores. Audita refero. neq;
enim ipse numeravi. Nam et iudeorum supra. xv. milia ibi dicebantur habitare. omnes
artificia exercētes: vel mercationibus vacantes. Regitur autem ciuitas ipa Chayrum
et administratur per regem Soldanum. post quem secundus in ordine ammiraldus
semper appellatur. post illum vero tercius diodarus. et hi tres toti presunt paganismo.
residentiam tamē faciunt in Chayro. Unde officiales et prefecti in omnia loca. provin
cias et ciuitates paganorum ex mammalucis transmittuntur. Hoc etiam certum habetur
q; abolim quidam ab oriente et occidente magno et excellenti ingenio viri. ad illam ci
uitatem pperauere. vt mira et magnalia que de ea audierant ibi viderent. Nam pitagos
ras platoq; suis relictis sedibus. in egiptum laboriosissime migrauerunt. vt memphiti
cos audirent et viderent vates. Apollonius quoq; siue ille magus vt vulgus loquitur
siue philosophus vt pitagorici tradūt. post lustratū orientem vt testatur Jeronymus.
tandem egiptum intrauit vt famosissimā solis mensam videret in sabulo que in Chay
ro creditur in templo solis stetisse.

Respecta omni ciuitate Chayrina. ad nylum fluiuium nos cōuertimus con
templandum. qui eo tempore totum territorium sua excresecētia et inundatione

operuerat. ita q̄ maior pars Chayri in vndis stare videbatur. Est autē nylus paradisi
fluuus maximus et nobilissimus. qui in tres diuiditur partes principales. et in tribus
distinctis locis influit in mare. cuius vna pars tantū secus Chayrum et Babyloniam
decurrit. veniens per terras presbyteri Iohannis. fluu^{us} iste in suo descensu sub Chay-
ro adhuc in duas diuiditur partes. quarū vna ad sinistram preterfluit Uoy et Rossetū
ciuitates duas. Alia vero ad dexteram currit per damiatam ciuitatem magnam mariti-
mam. et est quelibet harum partium seorsum multis in locis rheno maior et spaciosior.
Aqua huius fluuij semper est turbida instar tyberis in Rhoma. sed vbi ad modicum
tempus steterit fit clara dulcis et suauissima. Preterea nylus vbiq̄ piscib^{us} copiose abun-
dat. nec creditur q̄ in hoc parem habeat aquam in toto mūdo. Sunt in Chayro plus
q̄ octo milia hominum. qui se illarum aquarū circumductione nutriunt et venditione.
Sunt et profunde in ecclesijs et muschkeis fouee. quas dum nylus intumescit aquis
replet. que purificate egris datur in potu. et inde plerumq̄ curantur. Sunt etiam plu-
rimi ibi cameli ad hoc solum deputati. vt aquas de nylo ad perfundendum vicos con-
portent. ne puluis ex frequentī hominum deambulatione nimium eleuetur. et ita impe-
dimentum preestet negociantibus. Nam vbi huiusmodi nō fit perfusio elenatur puluis
in altum velut fumus magnus et densus. et vix discerni potest an fumus ille ex igne ge-
neretur. vel puluere. A multis sepe soldanis per superiora tempora missis viris quibus-
dam cum nauibus prouisis victualibus: que ad biennium vel triennium sufficerent. stu-
diose inquisitum est et perserutatum vbi nylus suam haberet originez primordiale. Sed
qui missi fuerant post exactum biennium vel triennium cum etiam vltra indiam longe
processissent. redeuntes dicebant se sinez seu terminū nyli nullatenus inuenire potuisse.
nisi q̄ ab oriente emanat. Dicebant etiam vltra indiam nullam esse hominū habitatio-
nem. sed terram prorsus inhabitabile. et tantum ibi solis esse ardorem q̄ ferre nequaquā
potuissent. In hoc etiam fluuio reperitur in india lignum illud preciosum et durissimū
quod albanum dicitur. proueniens ex paradiso per huius fluuij inde decursum siue de-
scensum. Quascunq̄ terras nylus preterfluit et infundit. fructiferas admodum facit et
presertim egiptum. quam nisi iste fluuius irrigaret tota sterilis esset et inhabitabilis red-
deretur. Super ripam nyli muschkeam quandā vidimus a longe cum cimiterio an-
no. et dicebatur nobis q̄ in patrocinio siue festo eius sancti cui^{us} in honore ipa est fabri-
cata. omnes mortui ibi sepulti festo ipso durante egressi de monumentis sine motu et sen-
su sic stant cunctis cernentibus. et mox euoluta solennitate in suis se recipiūt sepulchris
et hoc singulis annis fieri asserbant. nec est adultus aliquis aiebant in Chayro qui id
ipm ignoret. nec est dubium quin opere demonū prestigiose id fiat. Lacum etiam quen-
dam vidim^{us} prope nylum qui per singulos annos instar sanguinis rubescit. in memo-
riam fortassis illius plage qua omnes aque egipti in sanguine fuerunt cōuerse.
Ibi etiā vidimus per desertum quasi vsq̄ ad mare rubrum. sed et ortum balsami de quo
supra in villa matharea. Nam quinq̄ dumtaxat leucis italicis distat a chayro vel pau-
lo plus. Ultra nylum etiam piramides multas cōspeximus. quas olim reges egipti sua
super sepulchra fieri procurarunt. de quibus vulgus dicit q̄ sint granaria siue horrea
quondam ab Ioseph ibi pro frumentorum repositione edificata rē. quod hinc falsum
liquet. quia piramides iste ab intra nō sunt cauate.
Circa illas autem piramides ingens idolum Ifidis adhuc stare videtur. quod quon-
dam egiptij colebāt. Etiam supra piramides ipas magne et vetustissime cernuntur rui-
ne. vbi quondam illa potentissima et nobilissima ciuitas egipti stetit. que centum portas
habuit. de qua sanctus Mauricius cum legione tebea fuit. Per nylum etiam ascenden-
do mor venit in deserta Aran et Saran et Scitby. de quibus in vitaspatriū sepe mē-
tio fit. ibiq̄ videntur monasteria hodie desolata sanctorum patrum Antonij. Bacha-
rij. Pauli primi heremite. et aliorum multorum. De his enī locis desertis patres sancti
in chayrū venientes. sportas suas et plectas vendebāt. et inde victui necessaria cōparabāt
Illis in locis superiorib^{us} annis multi monachi greci morabant. qui calogeri communi

no

vocabulo nuncupantur. sed hec omnia in dies deficiunt et decrefcunt. charitate priftis
na frigefcente. Non longe a monte illo: moifi profeperimus oratorum vbi deum p pha
raone fertur oraffe. In eo loco farraceni mufchkeam nunc fecerunt. Rurfus in litore ny
li furfum cundo eft regio quedam Segetha nominata. vbi aues quedaz rare in magno
funt numero. videlicet pfticus pellicanus et huiusmodi. Simee quoq; caudate et cati
marini zc. et capte ducunt. Chayrum venales in magna multitudine. Capiuntur autē
in feptembri prefertim pftici interdū milleni fimul. Igitur cum fingula hmoi loca de
monte fuiffemus cōtemplati. descendimus perpreceps viam profecto periculofiffimā.
et venimus per multa cimiteria ad fepulturā soldanorū. vbi multe preciofe et noue erāt
edificate mufchkee. Nam quilibet Soldanus in loco quem elegerit ppriam edificat
mufchkeam. Modernus quoq; Soldanus cui nomen katubee ingentem et grandē
iam fibi cōftruxit cum turri polita et alta valde. et circa illam domos magnas cum cel
lulis multis inftar monasteriorū edificauit. quas sacerdotes de lege et ritu Bahumeti
inhabitāt ab ipfo difpofiti. qui nocte et die in mufchkea et turri clamare et vlulare nō
ceffant iuxta morem fuum. vnde et nobis ibi tranfeuntibus velut canes latrabant. Ab
hoc loco vrbem ingreffū magna cum difficultate ad noftrū venimus hofpitium. ob ho
minum camelozū equozum et afinozum prefuras. quas pertranfeutes percuffi fuim?
et tracti. irifi atq; clamoribus cōtumeliofis laceffiti fupra modum. Vidim? quoq; plu
rimas per ciuitatē coquinas per vicos et plateas. quia farraceni raro intra fuas coquūt
edes: fed coctos emūt cibos. Et dicebatur nobis q; circiter. xij. milia cocozum effent in
Chayro. quozum multi per ciuitatē cum coquina fua tranfeunt. portantes fupra capis
ta fua ignem ardentē. ollas bullientes. et carnes in verubus affantes. hoc fepenumero
vidimus oculis noftris.

Je. xv. octobris domi manfimus quiefcentes. et quia mercatores quidam ve
neciani q; in Chayro erant. auifatos nos fecerāt: vt celerius inde recederem?
inftetimus apud patronū et hofpitem noftrum trutzelmannū humiliter de
precantes vt nos quātotius in Alexandriam cōduceret anteq; naues venetozum inde
abirent. Habent nanq; veneti femp̄ vnum ex fuīs in Chayro qui et conful vocatur.
qui pro defenfione mercatorū in Alexandria et mercantiarū apud Soldanū laborat.

Je vero. xvi. octobris que erat feftum fanchi Balli cum effet eclipfis lune. fars
raceni vlulatu et clamore ingenti omnes excitabant ad fuperftitiones exercē
das. quibus tempore eclipfis fofis aut lune ftudiofius intendunt. Facto ma
ne castrum domini Soldani cum trutzelmanno noftro intrauimus. vbi mi
rabilem ordinem et numerū maximū feruozum Soldani vidimus. multitudinē etiam
ingentem equozum et stabula grandia. et habitacula magna. de quibus omnibus tedio
fum effet fcribere et forte etiā creditu difficile. Ibi primum vetus illud palatium hodie
defolatum nobis fuit oftentum. quod quondam greci inhabitabant tempore mahume
ti. ex ftructū fortiffimis muris et edificijs vt ruine demonftrant.

Inde in aliud castruz quod Soldanus inhabitat proceffimus. vbi per duodecim por
tas ferreas ingredi oportet anteq; ad Soldanū veniatur. Per has introducti ipfum in
throno regis vidimus residentem in veftitu candido. et plurimos māmalucos in ordi
ne fuo cum multo ftentio reuerenter ipm circumftantes. Ibi etiam plures antiqui gra
ues et maturi viri circa ipm afabant. poft modicam horaz egrediente trutzelmanno no
ftro et nos castrum exeuntes. venimus in latiffimā quandam plateam fivē forum am
plum valde. vbi cameli afini et equi venduntur. quozū ibi tunc maxima copia erat. ades
rantq; plurimi ex mammalucis qui equos venales cōtemplantur. Tandem cum labo
re domum reuerfi quidam ex noftris facto prandio balnea intrauerunt. Sunt nem
pe preciofa et polita eftuaria illis in regionibus et ciuitatibus. Ex vario marmore fa
cta. feruicia etiam farracenzum balneatorum fatis funt ftudiofa. habentq; mirabilem
modum ad rectificandum membra balneantium. quidam vero ex noftris focijs vagās

tes per ciuitatem in domū quandam fuerūt adducti in qua grandis fornax stabat plures habēs p̄cauitates. in quas certo tempore tria aut quattuor milia ponuntur oua galinarum. auarum. anserum. et columbarū. et fimo cooperiuntur. carbonesq; in debita proportione fornaci imponuntur. ex quorum ardore oua calefcūt et vitella viuere mox ac pulli crescere paulatim incipiunt. et ita absq; incubatione matrū excubantur simulq; sub manu pastoris ad pascua ducuntur. vt oues vel ad forum vt ibi vendantur. Et q̄uis id ficticium videri possit. tamen reuera ita sese habet. nimirum animalia illa que humana arte et industria excubantur. disciplinabiliora sunt his que fm naturā sue speciei generantur. sequuntur enim homines sicut pulli suas matres.

Equenti biduo ad recessum nos parabamus et interdum ad videndum rara et mira hincinde vagabamur. qui vero ex nostris Soldanum prius non viderant illo in tempore viderūt. Porro die. xix. octobris que erat dominica xxi. post octauas trinitatis. cōuenientibus nobis in vnum vt missam in loco solito audiremus. ecce due vxores trutzelmanni vt missa interessent aduenerunt. ad quarum presentia dum trepidaremus qz paganas reputauimus dixerūt se esse christianas de ecclesia catholica. nec nisi in fide nostra se mori velle affirmabāt et ita nobiscū missa pariter audierunt. Porro peracto prandio rebus omnibus dispositis ad recessum. burfas nostras aperientes pro hospicio pro familia proq; nauī p̄ducta. pro asinis et equis qui nos cum rebus nostris ad nylum deducerent pecunias exposuimus non paucas. quo facto precedente trutzelmanno per medium chayri. p̄cessimus in asinis cum sarcis nullis nostris cōtra nylum. qua in via irrisiones iterum et cōtumelias atq; etiam percussiones sustinimus nō paruas. At ubi ad portum nylī applicuimus et paratam ingressi fuisset nauē. trutzelmannus chayrinus ad p̄ria rediens nobis valedixit. et quendam alium sarracenum dolosum in locum suū surrogauit. qui nos in alexandriam vsq; conduceret.

De transitu ex Chayro per Nylum versus alexandriam.

Itaq; nauigantes per Nylum bidui spacio venimus lento satis cursu ad ciuitatem cui nomen Rossetum. Inter nauigandum autem pertransiit oppido quod Uoy vocatur. Ab inde vsq; rossetum circumspectantes delectabiles pulchras et fertiles valde ad dexteram et leuam vidimus regiones: habentes ab vna parte Asiam. ab alia Affricam. Nilus enim has duas mundi ab inuicē partes secernit. Oppida etiam amena et villas multas vidimus. terrasq; ortis. agris et viridarijs amenissimis exornatas. in quibus cannamelle. dactili et alij fructus multiplicarij cresunt. quorū similes omnibus illis in terris nō vidimus vsq;. Verum hec amenitas et vbertas tantū in illis erat terris circumiacentibus quas nylus extra aluicem suā effluens perfundere poterat et irrigare. reliqua vero terra ab vtraq; parte arenosa erat sterilis et deserta. Habuimus etiam multas naues obuam que de Alexandria in chayrum pergebant. et he a sarracenis funibus sursum per nylūz trabebant. quemadmodū naues ex Colonia per rhenū equis maguntia trabuntur. Alique etiam naues speciebus aromaticis onuste nos comitabantur. vidimus etiā in flumine nylī plurimos cocodrillos qui bestijs. piscibus. et hominib; insidiant. erātq; aliqui grossi valde et longi ad staturam hominū duoz peringentes. Aliqui etiam maiores. aliqui vero minores. habētq; bestie ille sordidos et horribiles aspectus. corpus vero durissimis squamis vndiq; cōcompactum atq; cōtectum in modum thoracis. quarū forme siue figure alias lacertis in capite presertim caudis et pedibus assimilant. Plurq; reperiuntur alibi nisi in isto flumine sub chayro et nō supra. Verū etiam in mari galilee aliquando inueniuntur sicut et pleriq; alij pisces in isto flumine abundant. quorum similes prefatū mare galilee habet. qui in nulla alia reperiuntur aqua. Unde nōnulli opinantur qz cōgregatio aquarum dicti maris galilee partim ex nylō effluat per occultos terre meatus. solent naute captis cocodrillis pelles detrabere. et easdem desiccatos mercatoribus vendere qui eas in longinuas ducentes terras. pelles falso asserunt esse draconum.

Je itaq. xxij. octobris illucescente. in ipm portum roseti applicuimus. nec vltra ducuntur peregrini nauigio per nyllum nisi vsq. huc vt comuniter. et ab hinc in camelis et asinis Alexandria aduehuntur. Quod ideo fieri didicimus ne christiani ostia nyli principalia per que influit in mare possint explorare aut inuenire. Nam his cognitis et copertis a mari magno naues in nyllum possent inducere et ita egipto nocumeta inferre. Porro anteaq. res nostras de nauis deponeremus intelleximus q. omnes asini et cameli illius oppidi ad quendam vsu necessarium illo die fuissent assumpti. quo fiebat q. nobis nequaqs. seruire poterant nisi in crastino. dicebaturq. nobis q. si die illo tederet ibi nos manere aliam possemus conducere nauim et inde vsq. in mare descendere. et tandem de mari res nostras alexandria inferre. quod cu nobis placuisset conducta nauis alia et sarcinis nostris transpositis de prior in eam magnis clamoribus nauclerus prior impetijt nauulum. postulans sibi solui. xxiiij. scz ducatos quod tamen trutzelmanno chayrino antea exsolueramus. Sed nauclerus constanter affirmabat nil inde se accepisse. vnde breuiter vt inde recedere et abire possemus nauulum denuo soluere oportebat. nec est enim ibi christiano peregrino locus vel oportunitas iusticiam inuocandi vel ad iudices recurrenti. Nimirum priusq. contra nequissimum illum trutzelmannu chayrinum iure pcessissemus omnem nostram substantia exposuissimus immo et in periculo vite nostre fuissimus no paruo. ob eius tum potentiam tum fraudem. Igitur redempti a repta per datas pecunias per aliud nyli brachium innumris laboribus remorum tractu et funium per aliud nyli brachium descendimus in mare cursu vltra modum tardo et lento. Inter hec quidam sarracenus per densam lutum cum lancea ad litus veniens procedere nos phibeat nisi quilibet nostrum vnum sibi madinum dedisset. Faciunt autem. xxv. madinum ducatum. datis madinis rursus in litore multum prospeximus populum confluisse et multa hominum tentoria sicut sepe antea per desertum videramus. Erant autem arabes qui accurrentes funes ex manibus trahentium nauim rapiebant nosq. ad litus tractos compellebant iterum aperire bursas dicentes sui iuris esse q. quicumq. eos transiret aut sponte propria aliquid eis exhiberet aut certe vi eum spoliarent etiam si Soldanus ipse transiret. Asserunt enim arabes se ideo omnium esse nobilissimos q. spolijs duntaxat viuunt. et in solitudine morantur. nec ciuitatem nec villam nec domum vllam habentes sed cum tentorijs de loco ad locu migrantes. Ipsis sic muneribus copescitis in quandam venimus planiciem vb nyllus ex vtraq. parte alueum suum egressus totam terre superficiem ita operuerat vt quasi mare uideretur quo accidit q. naucleri pre latitudine et effluentia aque pfusi verum nyli alueum perdidit. a quo longius proiecti in tenuem deuenientes aquam in incertum ferebantur quousq. nauis terre limoq. infixa mansit immobilis stans aliquamdiu donec naucleri in aquam descendentes maximo cum labore nauim a loco propulerunt. quo facto iterum infixa humo stetit. vnde modo simili amota tandem immobiliter terre adhesit. nec aliquo poterat inde labore euelli quo nostro periculo aliarum nauium naucleri cauiore facti. a via ista nostra diuerterunt. Porro vsq. ad solis occubitu ibi manentes no paruam die illa et nocte sequenti miseriam patiebamur. nullum coctum cibum sed panem duntaxat parumaciu vescentes et bibentes aquam turbidam ex nylo. in medijs fluctibus diem illam et noctem agentes. In crastino vero diuo munere vento asflante secundiore impletis velis inde fuimus crepti. et ita vsq. ad ostium quoddam priuatum arte factum per quod nyllus influit in mare repente eieci. Tuncq. iam pene in litus venissemus alexandrinu iteruz nouas exponere pecunias et dare naucleris cogebamur. de quibus in conuentione cum eis mentio nulla fuerat facta. Tandem ex nauis in terram descendentes res nostras et sarcinas in singularem reposuimus locum. eo q. super litus maris multa substantia de speciebus aromaticis erat constituta. et sarraceni circa eas et camelarij cum camelis res ipsas in Alexandriam ducturi que adhuc ad tria miliaria germanica distabat non parua. Porro contentio magna inter camelarios erat. quis eorum prior suis inueniret res camelis imponendas. Pari modo de rebus

nostris accidit ferendis. Igitur a mari procedentes versus Alexandriam fertiliss^{is}
ma montana palmis repleta habuimus ad dexteram. ad sinistram autem latissimuz
campum in quo salis fontes siue saline extant. Omnis nanqz aqua tempore inūda-
tionis nyli z ex crescentie maris in sal lapidissimū solis seruoze decoquitur. Unde z
reuo illa tota est alba quia sale vndiqz respersa. Accelerauimus itaqz iter eo qz fame
z siti. vigilijs z laboribz affecti. Quippe qz triduo absqz coctis cibarijs fueramus ipo
eodem sero alexandriam ingredi sperabamus. Vidimus autez in processu multas
veteres estructuras siue ruinas. quasi grandis aliqua ciuitas olim ibi stetisset. veni-
musqz ad quendam cliuū per cuius crepidinem cum ascendissemus gloriosam ciui-
tatem Alexādrīam sub oculis habebamus. mare magno pro parte vna cinctam. pro
alia amenissimis z fertilissimis ortis circūseptam. Est enim vbera satis gleba. qz suo
tempore fecūda nyli aqua irrigatur. ibi crescūt multi fructus scilicet dulcissimi quo-
rum similes vidimus in orto balsami in maxima copia. ita z alij fructus varij de po-
merantijs lemonijs dactylis cassia citrinis ficubus z huiusmodi. sed pira vel poma
ibi crescunt nulla. Sunt etiam in illis viridarijs habitacula hominū pulcherrima
pro hominū recreatione facta zc. Ibi aues capiūtur quedam candidē z albissime qz
merule nūcupantur. Ibi z leopardi inueniūtur quos arabes adhuc paruos capiūt
z vendunt vnum pro ducato. Igitur cum ad urbem ipam venissemus portam pri-
mam per quam intrare volebamus sarraceni clauserunt. atqz nos per totam ciuita-
tis latitudinem supra fossata ciuitatis circūire coegerunt z id pedestres. z cum lon-
go z tedioso ambitu ad aliam venissemus portam. crudelez reperimus extractorem qz
de hominibus camelis z asinis vecigal graue exigebat. quo soluto intromissi per
primam portam altam z magnam ferreis seris z ianuis firmatam. putabamus nos
in pace vsqz ad hospiciū peruenturos. processimus ergo inter altos muros z fortes.
z ad aliam portam venimus ferream z grandem. quam multi sarraceni circūstabant
cūqz intrare cum bestijs nostris contenderemus. fustibus nos retrosum abegerunt.
morqz currentes aliqui primi etiā portam. seris z repagulis recluserunt. z reuersi
etiā hanc secundā claudentes. nos in medio stare dimiserūt. atqz ita cōclusi inter
duas portas altissimis muris z turribus circūsepti sedentes paucimates nostros co-
medebamus. z aquam que cara z modica nobis erat potabamus. nec aliud quippiā
etiā hac vice habere poteramus.

Porro nocte illa pleriqz ex nostris cōperegrinis murum exteriorē ascendentes
fortalitia z fossata per circumitū contemplabantur. qui nūquā se pulchriore aut me-
lius munitam ciuitatem decoris menibus z firmis. altisqz muris z turribz vidisse af-
firmabant. ab intus autem non ciuitas sed pene acruus lapidū videtur plena rui-
nis z desolationibus. Cum autem mane illuxisset apertis portis pro trutzelmanno
nostro Alexandrino nūcium misimus rogantes vt qz totius adueniens nos intro-
duceret. qui cum venisset. literam quam a Soldano acceperamus ei dedimus. do-
minis in porta residentibus exhibendam. quam acceptam. osculato reuerenter sigil-
lo legerunt. lecta vero litera incipiētes a nobiliozibz peregrinis vnū post alium nu-
dantes vestibz perquisierunt. inter quos dominus Johannes de Solms primus
fuit sic perscrutatus. deinde alij per ordinem. Quicquid autem de pecunia z alijs re-
bus venalibz apud nos in sportis z saccis inuenerunt. in locum vnum seorsum de-
posuerunt. z cum omnia z singula exacte perscrutati fuissent secundū rerum. porti-
onem pedagii acceperunt. clericos z religiosos immunes z absqz theloneo transire
permittentes. Nam quicquid infertur vel effertur. decimus de eo denarius erigitur
z nemini in hoc vlla fit gratia. Ingressi ergo ciuitatem cum tam miserabiles vndiqz
cerneremus ruinas obstupuimus. ammirantes vehementer qz tam miseram ciuita-
tem circūdarent muri tam firmi z decori. Ducti ita in curiam regis sicilie que ē fon-
ticus cathalonioz. ab ipo curie inhabitatore qui consul cathalonioz cognominat
humaniter z benigne fuimus suscepti. assignatisqz cameris res nostras itulimus in-
tas. Est autem fonticus domus grandis in qua z negociatores z merces eozū con-

seruantur vbi et forum rerum venalium habet. Quauis enim et veneti in alexandria duos habent fonticos et ianuenes vnum. peregrini tamen ab olim in fontico carthaginiensium se recipere consueverunt. Nam et ab eiusdem fontici consule protegitur trutzelmanno Alexandrino sibi auxiliū ferente. Porro rebus collocatis peregrini nobiles conspectui. Admiraldi. id est prefecti ciuitatis presentandi per trutzelmannū ipsū alexandrinū conducebantur. quos ille pacifice susceptos. benigneque allocutos singulorum nomina exquirens. in carthago iussit conscribi. sicque ad sua redire loca permisit.

Porro quidam ex nostris cōperegrinis facta conuentione cum consule cathalonienſi. cōmensales eius fuerunt. cibo et potu per parco vtentes apud eundem. qui tamen non nisi argenteis vasis inferebatur. Alij vero cum domino de Solms in sua manserunt camera. edentes et bibentes iuxta votum et placitum ipsorum.

Alter die que fuit. xxv. octobris post audita missam in capella curie memorate que capellanū habebat sacerdotem religiosum de ordine predicatorum. clamor magnus et tumultus strepitusque populorum insonuit iuxta mare vnde exterriti in altiora conscendimus curie loca. inde prospecturi quidnam esset etc. Et vidimus fustes et grappas cum armatis nauibus applicare in portum. quem intrantes bambardarum fragoribus et clangoribus tubarum populorumque clamoribus aerem replebant. Erant autem sarraceni quendam prepotente de affrica sarraceni cōducentes qui in mechā sepulchrum mabumeti visitaturus peregrinabatur. In mari autem existentes idem sarraceni inuentam nauem cum. xij. xpianis rapuerunt. rebusque inter se diuisis ipsos xpianos alexandriam vendendos adducebant. Ipsos vero sarracenos cum ad litus applicuissent māmaluci alexandrini et ciues armis decorati de ciuitate exeuntes honorifice susceperunt. et cum pompa magna ac multis clamoribus ciuitate introduxerunt cum spolio prefato.

Je. xxvi. octobris que fuit dominica. xxij. post octauas trinitatis audita missa sumptuosius prandio domi mansimus quiescentes. neque enim adhuc se cure tutemque exire poteramus. eo quod trutzelmannus alexandrinus (cui quam tenebamus pecuniam nondum exsolueramus) debitam nobis necdum prestitit tutelam. Qua videlicet pecunia soluta (magna satis) in crastino nos ad portas duxit ciuitatis que ducit ad mare. et dominis qui in porta sedebant nos exhibens. intransitū et exirendi quotiens liberet nobis indulgit libertatem.

Sequenti die que fuit Symonis et Jude post diuina celebrata. in eum ducti fuimus locum vbi quōdam erat carcer et adhuc est. in quo inclita virgo et martyr sancta katherina expoliata et scorpionibus prius cesa. diebus duodecim sine cibo et potu mansit clausa fame et siti crucianda. sed dominus cibum ei per columbam ministravit. In quo etiam loco regina et porphyrus miles. angelorum viderunt exercitū circa martyrem eam consolantes et ad tolerantiam martyris animantes vt habetur in eius legenda. In hunc sanctum locum post multos rogatus fuimus introducti. et vidimus ante dictam carcerem duas marmoreas stare colūnas satis eminentes. ab inuicem passibus. xij. segregatas. super quas horribiles rote seu machine fuerant locate et posite. quibus virgo ipsa speciosa debuit discindi frustatim. sed ea orate cōfracte sunt et quasi quatuor milia gentiliū inde necati. Eodem etiam in loco quinquaginta illi rethores qui de diuersis vocati prouincijs illo cōuenerunt. in omni sapientia eruditi cum katherina coram cesare disputatorio certamine pugnaturi. quos virgo ipsa sacra. maxima in labijs eius diffusa gratia a deo deuicit vt et responsis deficerent. et se conuertendos ad xpm apertis vocibus exclamarent. Cesar ipse furibundus igne se cit cremari. sed vestibus eorum et capillis illesis multi crediderunt in xpm.

Inde transeuntes venimus in locū vbi aula alexandri magni ferebatur stetitisse. nā hodie in signū et memoriam eius stat ibi mire altitudinis et latitudinis colūna ex lapide vno speciosa. capitellum habens acutum que procul cernentibus quasi turris alta apparet. Est autem coloris rubei multis characteribus inscripta. qui veterū litere fuisse prohibetur maior multo et altior illa colūna que rome ad sanctum Petrum hodie stat

quā dicunt olim ex alexandria iuxta illam fuisse collocatam et inde romā translata
Est et alia foris alexandriam altissima colūna quā pompeyanā nominant. quia eam
pompeius in sui memoriam fieri fecit. quā etiā vidimus in ingressu ciuitatis.

Inde progredientes venimus ad ecclesiam ad sanctam Sabban appellatam edi-
ficatam in eo loco vbi virgo sancta katherina ante passionem suam in curia mor-
batur regali. familiā suam defuncto patre Costo rege cui vnicā erat gubernans. hāc
ecclesiam greci monachi inhabitant.

Locus autem vbi martyr xpi katherina fuit decollata hodie mōstratur extra vr-
bem alexandriā. Suntq; ibi due marmoree colūne magne in eius memoriā quon-
dam erecte. fuitq; ex eo loco corpus eius virgineū angelicis manib; in montem sy-
nai transportatum. Hic locus tempore passionis et martyriū sacre virginis fuit in-
tra ciuitatem alexandriam que tūc temporis multo maior et latior fuit atq; glorio-
sior q̄ nūc sit. Est insuper in ipa vrbe ecclesia ad sanctum marcum dicta. quam Ja-
cobite inhabitant in eo loco constructa. vbi ipse sanctus euangelista perhibetur ha-
bitasse. et sepe numero diuina ibi officia celebrasse. Quāq; em̄ pro sua humilitate pol-
licem sibi absciderit vt sacerdotio reprobo haberet tñ dei p̄ualēte iudicio et auctori-
tate petri alexandrie est episcopus ordinatus. Hoc in loco missam in pascha celebrās
sine in collo eius misso tractus est per ciuitatem istam. gratias agens deo. Inde re-
clusus in carcerem a xpo ihu et angelis sibi apparentib; confortatus cum postera die
sterum ad collum eius funem ligarent ac p̄ ciuitatem traherent ait. In manus tuas
domine cōmendo spiritum meum. et ita spiritum reddidit creatori. Hoc in loco a ve-
ris religiosus sepultus primū fuit. sed postmodum apud venecias est trāsatus. Est
et alia ecclesia iacobitarum in alexandria que ad sanctum michaēlem dicitur. in qua
est sepultura peregrinorū xpianorū qui ibi manētes debitum carnis exsoluūt. Hāc
et dominus Johannes comes de Solms dominus in Hyntzenberg iunior et no-
bilior inter nos cōperegrinos dissenteria vexatus cum diem ibi clausisset extremū:
omnibus deuotissime susceptis sacramētis. hac in ecclesia fuit tumulatus. Cuius
transitus et mors profecto merori et luctui nobis multo fuit.

Ostenditur quoq; alexandrie locus in quo sanctus Johannes elemosinarius
quondam patriarcha alexandrinus. martyriū suscepit in confessione vere fidei p̄-
sistens. vt in eius legenda habetur. Sunt p̄terea in quatuor fonticis xpianorū
in alexandria. pulchre quedam et ornate capelle. capellanos habentes latinos vel re-
ligiosos presbiteros vel seculares quas intermanendū ibi sepius visitauimus. Por-
ro his dieb; quib; alexandrie fuimus. multe naues galee et fustes in portum applicu-
erunt. multaq; fiebant depredationes. Nam veneti nauem vnam onerariam neapo-
litanam que alexandriam properabat spoliauerunt. eo q̄ tunc temporis graues in-
ter eos et regem Neapolitanum inimicitie et guerre versabantur. Aduenit etiam illis
diebus galea quedam xpianorū de transmarinis partibus in qua alemani quidam
erant qui et dixerunt nil aliud in sua habere galea. nisi nuces auellanas in valore. x.
miliū ducatorū. que in orientalib; non crescunt terris et proinde care illic habentur.
Ferturq; q̄ vltra centum annos ibi sint durabiles. ita q̄ nec marcescūt nec tabescūt
nec vermib; corrodūtur. quib; tamē defectib; apud nos vltra vñū seruare annū sub-
iacere noscūtur. Illis etiam dieb; videntes alexandrini qui per mare vagabātur na-
uem alienam portui applicare. et eam expugnantes ceperunt. captamq; introduce-
runt in portum victores. spolia inter se distribuentes more piratarū. Nisi em̄ naues
alexandriam applicare volentes potenter sint armate ab ipsis alexandrinis anteq̄ in
portum venerint spoliantur. quem cum intrauerint secure sunt q̄ diu steterint in co-
Brandis et em̄ est sarracenis cura pro custodia portus illius. vnde et duos qui intra
ciuitatem habentur montes. qui hominū manib; facti sunt assidue cōscendūt vt ma-
ria contemplantur. longe lateq; inde prospicientes si qua videant vela que mox vbi
viderint Amiraldo denūciant. qui cursoriam emittens nauiculam de cōditione in-
quirat aduentantiū. Et q̄ forte creditu sit difficile tamē omnino ita sese habet q̄
n 4

Nota

narrabo. Ipse Amiralduſ ſemp apud ſe quaſdam diſciplinatos habet colūbas ſic edoctas vt quocūq; perreperint inde in ipſius amiralduſ curiam reuertantur. Earum duas aut tres naucleri emiſſi in occurſum nauū ſecum recipientes educunt per mare. vſq; ad locum in quo aduentantes poſſunt explorare. vbi mox conſcriptam cedulam continentem que ſcitu neceſſaria ſunt ad collum vnius ſuſpendūt columbe. eāq; ſi ſunt auolare. q̄ continuo volatu ad menſam vſq; amiralduſ zedulam afferens quaſ ſint venientes indicat. Et ſi poſt primam emiſſam colūbam aliud quidpiā amiralduſ fuerit ſignificandū mox ſecundam emittunt colūbam vel etiam terciam ſi neceſſe fuerit. z ita longe anteq; naues portum intrent amiralduſ de eis ē edoctus. dicitur etiam q̄ alias habet colūbas quas vſq; in Chayrum tranſmittit ad Soldanū tempore quo aliquod repentinū z arduū inciderit negociū ſibi neceſſario ſignificandū. Porro ſi naucleri ab ipſo amiralduſ miſſi nauū conditiones inueſtigare nequinerint. hoc ipſm per colūbas ſibi renūciant. qui ſtatim armatas mittit fuſtes tradens in mandatis vt aduenientes inuadant. depdentur. z ſpolient. qđ z faciunt niſi eos inuenerint fortiores vt dictum eſt iam ſupra.

Je tandem. xxx. ad loca ciuitatis videnda hincinde euagantes. merces p̄ ſertim conſiderauimus fonticoz qui omnes pleni mercib; erant. p̄ter ſolum fonticum cathalonioz in quo nil aliud niſi quidam ſeuiffimus iacebat leopardus fune ligatus.

P̄terea ſarraceni z xpiani paſſim in eo pariterq; comedebant z bibebant. Januēſiū vero fonticus domus vtiq; pulchra z magna erat. z multi negociatores z merces precioſe in ea. Inde ambos venetozum perlustrauiſmus fonticos. z p̄ter merces quas ibi repperimus copioſas. vidimus ſtrutiones in eis grandes incedere. q̄ ferrū ſibi proiectum comedebant. Porcū etiam ibi venci nutriebant quē ſolum z vnicū in tranſmarinis partib; illic conſperimus. Vulto em̄ magis ſarraceni abhominantur porcōs q̄ indei. qui nec illum vnū paterentur viuere niſi ad p̄ces venetoz. Soldanū ei vitam indulgiſſet. Demū thurcoz intrauimus fonticum. in quo negociantū multus erat tumultus. ſic z in fontico mauroz z ethiopiū. ſic z in fontico tartarozum. vbi p̄ter cetera. nobiliſſimas res id ē homines. viliffimo precio vidimus venales vtriuſq; ſexus. iuuenes z iuenculas. pueros z puellas. mulieres etiam quaſdam qui paruulos habebāt ad vbera pendentes. qui om̄es ibi ſui expectabant venditionem. z viliffime tractantur atq; turpiſſime dum ab emprozibus probantur ſani ne ſint aut egri. valentes aut inualidi z c̄. Denudantur etiam puelle z currere atq; ſaltare cogūtur. z hūc in modū varie exquirūtur an ſint ſine defectu vel non z c̄. Singulis autem noctib; omnes fontici per ſarracenos a foris claudūtur ne quis ingredi poſſit vel egredi. ſed z his dieb; ipi in muſchkeis congregantur z quādo p̄cipuas habent ſolennitates. nec ſunt in alexandria domus vllē dictis fonticis pulchriores z ornatiores. His perſpectis ad mare acceſſimus vbi magnus erat hominū conuētus circa mercatores qui ſpecies aromaticas ſaccis imponebant. Siquidem dū in camelis ſpecies ad mare de fonticis educūtur nauib; inferende. ſarracenoz officiales ſtantes in litoze ſaccos euacuant. p̄ſcrutantes ne forte aliquid precioſum inter ſpecies abſconditū efferatur. Lūq; ita circa ſpecies laboratur pauperes z inopes multi adcurrunt. ea que manus fugerint imponentiū raptim colligentes. z q̄ furtim auferunt mox in via ſedentes vendunt.

Je vero. xxx. octobris due quedam alie veneciane galee venientes de affrica. quas galeas de Traffico cognominant. portui applicuere alexandrino pari modo ibi onerande ſicut z ille quatuor q̄ ibi erant iam onerate. Eodē die tractare cepimus z conuenire cū galearum patronis. ſuper noſtro cum eis reſeſſu. z procerto duriores eos nobis repperimus q̄ ſarracenos. Nam qz ſciebant nos cū eis oportere recedere. multū nimis z inſolitū a nobis nauū exigebant. Factumq; eſt vt in ipa conuēctione peregrinoz ſocietates ab inuicem ſoluerent. illis in iſtam galeam alijs in aliam ſe recipientib; nos vero in galea domini capitanei z

domini consulis venetorum esse maluimus. cuius galee patronus. dominus erat Seba-
stianus cōtinenti. cōtulerunt se quoque ad nos dominus Johannes archidiaconus transil-
uianus de vngaria. et frater Felix ordinis predicatorum de Alma lector. Cōuentione
autem facta. pluribus adhuc mansimus Alexandrie diebus. inuiti tamen et coacti. ga-
learum expeditionē prestolantes. quo in tempore dominus in Solms vt supra memi-
ni. rebus excessit humanis. cuius sepulture et funeri. debitam et oportunitam operā impē-
dimus. plancium amarum facientes super eum. Obijt autem in nocte ipsa que diē pre-
cedebat omnium sanctorum. Quo mortuo in eam quam cōduximus secessimus galea-
am. Alexandriam ulterius deinceps nō ingredientes saltem ad manendū. sed in galea
dormiuimus manducantes et bibentes cum patrono. Persuasum siquidem nobis erat
vt octo vel decem diebus ante galearum recessum. clamdestine eas ingrederemur atque
res nostras nō simul et semel sed per partes et diuersis temporibus educeremus. quia per
singulas custodias sarraceni de omnibus rebus et personis graue exigunt pedagium si-
ue theloneum. decimū denarium de centesimo iuxta suum cōpotum recipientes. Sunt
autem tres custodie inter mare et ciuitates. Quarum prima est circa portam inferiorem
que ducit in vrbes. Secunda vero longe ab ea in exteriori porta que ducit ad mare in-
ter muros ciuitatis. Tercia autem est in litore maris. In his omnibus officiales Sol-
dani. omnes tam intrantes quā exeuntes diligenter examinant et perscrutantur. et potissi-
mum mercatores et merces eorum. Ego vero auxilio trutzelmanni nostri Alexandrini
cui nō paucos propinavi ducatos. obtinui quod res mee per dictas custodias sine perscu-
tatione fuerunt educte.

Porro die tertia nouembris ad iussu capitanei galea nostra in altum fuit ducta secus
nouum castellum. quia iam naues parate erant ad recessum. vnde omnes peregrini con-
focij nostri qui adhuc in ciuitate manebant ad suas se presentarunt galeas. que omnes
iussu et nutu suo: ex ordine nostre cōiungebantur. iuxta dictum castrum quod profecto
egregium est et forte portum cōcludens muniensque Alexandrinum. Est enim portus il-
le multum scopulosus. et per scopulos a litore vsque in mare murus multis turribus pre-
clarus et munitus est deductus. atque in extremitatibus scopulorum et muri illius. ca-
strum est extructum prefatum in mari. quod modernus Soldanus fieri fecit consilio
et industria vsus cuiusdam mammaluci alemani ex Oppenheim diocesis Baguntine
nati. qui iam pridem relicto paganismo. ad sancte matris ecclesie sinum reuersus est lo-
cuples et prediues.

In portum illum nulla potest ingredi naus nisi castro huic loco Soldani reuerentiā
exhibeat velum remittendo. Verum cum in loco illo cōsisteremus diebus quattuor: de-
cim ibi mansimus. longissimas habentes horas et tedio grauissimo affecti. omni quasi
momento galearū transitum expectantes. quo in tempore multis fuerunt vexati mole-
stis galearum patroni. et vnus etiam eorum grauitur vulneratus a sarracenis. multaque
eis euenerunt incomoda. qui post galee educationem a terra in altum: denuo ciuitatē in-
trauerunt. Illis etiam diebus scisma fuit inter patronos alijs recedere volentibus. alijs
adhuc manere amplius cōtendentibus. et nisi dominus capitaneus sequestrum se et me-
dium interposuisset. ab inuicem fuissent diuisi. Obstitit enim nec voluit vt quisque recede-
ret donec omnes et singuli expediti essent ad plenum.

Igitur cum dies quintadecima nouembris aduenisset: omnibus ad recessum prepara-
tis. prospero flante vento. solutis nauibus. leuatis anchoris. expansisque velis extra por-
tum euecti. Alexandrinam postergauimus ciuitates. subtracto litore ab oculis nostris
ita quod in crastino longius eieci nullam prorsus vidimus terram vndique circumdati ma-
ri. Erat autem galea nostra cursus velocissimi vnde et alias longe precedebat. Extunc
panibus deficientibus alexandrinis. parimates siue bis coctos cepimus manducare.
et quod mirum erat in oculis nostris pisces nobis falsi de danubio videlicet sturiones
ministrabatur. sed turci per quorum regiones danubius fluit illos ad terras transferunt
sarracenorum a quibus veneti eos emunt. Nauigauimus igitur ex Alexandria per mare

bicarium in mare carpaticum. Unde die sextadecima nouembris optata flante aura ve
loci cursu intrauimus mare creticū. et fuimus die. xvij. illucescente proiecti vsq; ad pro
montoria Crete siue Landie. insulam tñ ipam nō sumus ingressi. Ingenti vero fuim⁹
leticia permoti cum huc loci venissemus. pro eo q̄ iam quinq; ferme spacio mensum
nullas fidelium videramus terras. iamq; nobis videbatur quasi patriam nostram atti
gissemus. cum ipsam fidelem et gloriosam insulam Cretam siue Landiam sub oculis
habebamus. licet longissimis adhuc distaremus interuallis a solo natali. Quippe qui
iuxta cicladas insulas per Hellespontū. et seuissimū mare maleum navigaturi. adhuc
Achayam. Albanā. Dardaninem. Corzirū. Illiricum. Dalmaciā. Schlauoniam.
Croaciam. Istriam. et forum Julij ante nos habebamus iuxta earum cōfinia pro
uinciarum viam facturi.

Je. xvij. cum ad latus memorate insule crete venissem⁹. iussit capitaneus cur
sum galee intercipere. velorum remissione. et proiecta schaffa in mare misit p
phisico qui in alia erat galea mandans vt q̄storius ad se veniret. Cōsul enim
venetianus grauer ceperat egrotare. pro cuius cura phisicus vocabatur.

Eius rei gratia inter duas insulas Landiam scz et Flataliam siue proejectione volueba
mur. Ita et sequenti die festo scz sancte Elizabeth instabili vento huc illucq; proieci
bamur. quo factum fuit q̄ omnes galee sic fuerunt cōiuncte q̄ de vna ad aliaz colloqui
poteramus. sed post paululum mutata aura. mare motu inquietissimo feruescere cepit.
nec fuit quicq; in superioribus galearū quod nō procellis vndiq; illabentibus perfun
deretur. et cum sol occidisset. magis ac magis tempestas inualuit. ita q̄ naucleri et galeo
the infirmi superius sub transtris suis iacentes. nec valentes aquarū incidentium ferre
perfusionē. magnis apud patronū precibus vix obtinuerunt q̄ in carinam nauis fue
runt intromissi. vbi species Aromaticæ et merces alie cōferuabantur. Fuerant namq; vi
ginti galeothe infirmi in Alexandria de aquis ibi potatis. Nam ciuitas ipa est sub
tus vbiq; cauata et super testudines edificata. Nilq; excrecente omnis illa cōcanitas
aquis repletur sub domibus neq; sunt alie ibi aque nisi ille de quibus homines et iumē
ta bibunt. et dicuntur aque ille esse infecte et pessime. Inualecente autē vento imber ma
ximus descendit. et cuncta infudit prius intacta. quo accidit q̄ patron⁹ et alij venetiani
qui hactenus super castellum in puppi manserant ad nos in carinam fugere sunt cōpul
si. eo q̄ castellum aquis vndiq; replebatur. capitaneus vero et cōsul. in pfunda puppis
camerula. clausis desuper hostijs manserunt. Naucleri autē maximos per totam noctē
perpessi labores. cōtinuis cursibus et horrendis clamoribus. infirmos grauabāt. quib⁹
bus nulla requies erat. sed et sani quidā et valentes egrotare ceperunt inter quos vnus
erat dominus archidiaconus de vngaria. dñs quoq; cōsul magis ac magis cepit desti
tui. duo vero ex galeothis mortui: nocte eadē in mare sunt proiecti.

Sed illucescente die que erat vicesima nouembris cepit tempestas ipa paulatim decre
scere. ac mare ipm magis magisq; mitescere. Tandem ad quandam insulam applicui
mus cui est vocabulum Ayō. vbi sub castello quod Ayum dicitur fixis nauibus per
iactas anchoras. in barcis egrediebamur ad litus vbi inuentis cōsocijs nostris peregr
nis per montis precipitem et petrosam cliuam ascendimus in ipm castellum nyum. et
inuenimus inter ascendendū tres ecclesias de ritu grecorum. vnam inferius circa litus
aliam in montis ascensu. terciā in ipo castello superius. quas ingressi gratias egim⁹ lau
dantes et glorificantes deum qui nos in terras reduxit christianorū. nihil autem repe
rimus venale ex his que victui erant necessaria nec panes neq; oua etc. Nam qui primi
ascenderant tulerant omnia. Est autem ipm castellum satis populosum hominib⁹. qui
in paruis habitant domunculis quasi tugurijs de fructibus insule viuentes. nec sunt
alij eiusdem insule habitatores aut incole nisi isti de castello prefato. Estq; insula ipa
feralis satis et pinguis glebe. Est quoq; castellum ipm vetustissimū a grecis quondā
potentibus pro maris tutela et custodia super abruptas petras exstructum. Ex eo enim
per latissimum mare cōtra insulas cicladas et Landiam patulus habetur prospectus.

De crepidine montis aqua descendit clara et dulcis, sed nō multum frigida, in vasculis tamen reseruata statim frigescit. Sub monte etiam riuus quidam dulcem cōtinens aquam per vallem currens illabitur mari.

Um vero dies, xxi. illucesceret clamor ingens cuiusdam lamentabiliter flentis in nostra audiebatur galea, eratq; ululatus ille filij domini cōsulis, qui scz consul nocte eadem vniuerse carnis debitum exsoluens diem clauserat extremum, hunc nō solum filius sed cuncti qui virum nouerant plangebāt. Iussit itaq; filius defuncti patris corpus in terram edoctum poni in cappella que ibi in litore erat, super quod illic positum irruens planctus magnū fecit, quem sui cōciues a corpore auulsum in galeam reducerunt. Corpus vero exenteratum lotum, vinctum, et aromatisibus cōditum ligneo locello imposuerūt, pice et clauis bene firmato, sicq; venetias ad suum iam pridem electum monumentū ferebant sepeliendum. His omnibus cum interessemus, certa didicimus experientia, cōfictum esse mendacius, quo dicitur q; corpus exanime siue mortuum per mare nō possit duci, et preterea illius figmenti peregrini etiam nobiles, barones et milites, qui pro tempore in mari rebus excedunt humanis statim in vndas mittuntur nec vel ad terras p̄ximas sinuntur vehi gratia sepeliendi. Eodem die quattuor mortuos de galeis sepulture tradidimus in terram que et mater est vniuersorum.

Je. xxij. festo scz sancte Cecilie virginis et martyris cum sustulisset in maris magni et spaciosi latitudinē vento nō satis bono immo aduerso proorsus incidimus. Qui quidem ventus cōtrarius, versus Traciam nos impulit, atq; sub paucarum spacio horarum si eius fuisset impetam infecuti. Constantinopolim aut Troiam aut Hicropontum, vel altius etiam Athenas muream et Salathas appulisset, vel etiam in parthos insulam. Erat quidem ventus ille optimus nauigantibus in macedoniam sed nobis inutilis proorsus. Conatu p̄inde maximo ad resistendum tali vento a naucleris facto, Tandem cum multo labore, longe sub nyo incidimus in portum vnū, desertum quidē sed firmum, stephanum nomine, et ibi naues stabiluimus, et quattriduo mansimus: tedio grauissimo affecti, vento illo aduerso per momenta singula augmenta capiente. Id quoq; preter cetera in malum nostrū adijciēbatur q; in nullum castellum introire sinebamur. Audierant enim nō paucos ex galeis vita functos fuisse, putabantq; galeas omnes peste infectas, iccirco nos abominabatur et prohibebant, ingressum negantes, neq; vendere nobis quicq; volebant, non obstante q; domini eorum ciues scz venetiani erant in galeis. Sunt enim loca ista omnia insule et castella sub ditione venetorū licet ea per se nō regunt, vt Landiam Cypzum et huiusmodi, sed alicui grecoꝝ cōmittunt regenda et administranda sub tributo. Apxia tamē insula de qua supra mentio habita est sub dominio est cuiusdam ducis grecorum qui et Turco tributarius est et cōfederatus. Sunt autem regiones ille aspere et durissime glebe, sed et aer satis incōueniens. Idq; nobis magnopere ibi formidini erat ne forte ibi diutius manere oporteret, quemadmodū Alexandrinis galeis anno accidit superiori, que hoc in loco amplius q; triginta diebus moram facere ob ventorū cōtrarietatem et pugnam in mari cogebantur.

Inde tandem nauigantes in mare maleum mare vtq; seuissimum peruenimus, in quo plurima pericula cōsequentibus fuimus experti diebus, que vix vllis possent enarrari verbis aut litteris designari. Et profecto vt est apud virgiliū, venimus nymbroꝝ in patriam, loca feta furentibus austris, inter luctātes ventos tempestatesq; sonoras. Ibi venti nutu eoli principis sui, vt poete fingunt velut agmine facto, Qua data porta ruūt et terras turbine perflant, Incumbuntq; mari totumq; a sedibus ymis, Una curusq; notusq; ruunt creberq; procellis, Affricus et vastos voluunt ad littora fluctus. Hoc in genere dicto vt historie mos geratur nauigatio ista per mare illud tempestuosum p̄ ceteris periculosior, et accuratius et latius necesse est vt explicetur.

Situr sub diem. xxviii. nouembriis mutato vento non quidem in meliore sed in fortiozem. ferebamur cōtra maleam impetu grandi. ac si vi eam vincere cōtenderemus. Verum tamen gubernatores nostri paruam spem habentes de transitu malee. sequebātur ventum fortune iudicio se cōmittentes. Si enim illa die maleam vicissemus. in crastinū motone fuisset. et cōsequenter facilem nauigationem per Achaiam. Thraciam. Illyricum. Dalmaciam. et Croaciam. in Istriam et Italiam habuissemus. Est autē malea promontoriū grecie asperrimū. quod quinquaginta milia passuum infra mare p̄tenditur. circa quod vnda adeo seua est: et importune impellitur vt naues pertransire volentes a se repellere et persequi videatur. Oportet enī nauigantes de macedonia et grecia in achaiam et thraciam. pertransire ad cornu illiū promontoriū quod est multū altum. acutum. et scopulis de profundo maris in altum vsq; ad nubes se erigens. cuius cacumen estate et hyeme est niuibus operum. tot autē venti in cornu illo conueniunt quod mare cōfusissimum reddunt et nauigationē difficilimā. Dum enim nauigantes cōtra eam per adiutorium alicuius venti vsq; ad aciem perducti fuerint. mox vt proza rostrum ad modicū extendere incipit. afflant aliquando septem aut octo aut nouem venti. qui omnes proza reuersa nauem cum impetu reijciunt. vnde sepe cōtingit q̄ naues per tres aut quattuor menses in illa parte malee manere cogūtur. Illa difficultas semper fuit ibi.

Unde vetustissimi poete reperiuntur in carminibus suis yronice cōpassi fuisse grecis. pro eo q̄ cum dijs pugnantibus innumerabile multitudinē hominū perdidissent. quos si seruassent suffecissent ad hoc q̄ per medium malee gurgitem fodissent et a supremo vertice rupem scidissent vsq; ad fundū maris et manibus interfectoꝝ cannale et viam nauibus fecissent ne in perpetuū nauigantes tantū laborē et tantā temporis perditiōne paterentur girando maleam. Et profecto si mons malee esset per mediū diuisus. multo citius redirent naues de oriente in occidentē. et de Asia in Europam. nec potest fieri nauigatio nisi quasi ad cōtactum cornu malee. cū reliqua maris latitudo sit tota scopulis plena. Dicitur autē mons ille malea a maleo rege tyrenorū. qui tubā eneam primus inuenit et in montanis illis degens piratica cede mare infestabat. Fecitq; in monte templum appollinis: et montē suo nomine nuncupauit. Hunc vero dudum destructo templo appollinis in cornu malee edificata est capella sancti Michaelis. vnde et vulgares cornu hoc alam sancti michaelis nominant. et opinantur q̄ sanctus michael ala sua ventos cōcutiens stans supra cornu. naues dum sibi placet repellat. Idcirco marinarij in vitioria malee laborantes. orationes ad sanctū michaelē faciunt et vota vouēt vt digne et tur alā qua ventos mouet et mare cōcutit retrahere. quatenus possint transire.

In radice malee est ciuitas que Malfasia dicitur. iuxta quam crescit precipuū vinū quod nominant malfaticū. et ab hoc vino transtulit vulgus nomen in vinum creticum. quod nunc per mundū dicitur malfaticum. quod tamen non est de malfasia sed de Creta vel Candia vel motona. Cauent autē nauium gubernatores ne ad malfasie portum applicent. quia dicunt pessimos grecos ibi habitare. ideo potius sinunt naues reuertī ad insulas cicladum per multa maris spacia. et dicunt q̄ a malicia hominū montana dicitur malea. Igitur cum tota die cōtra maleā nauigassemus et cornu eius attigissemus repente retrusi sumus et adeo impetuosi reiecti q̄ tota classis fuit dissoluta et nulla galea mansit cum alia ita prope vt posset aliam videre. et cum hoc leuissimā tempestate passi sumus ita q̄ galestroli cogercntur vela tempestatibus apta appendere.

Erunt die. xxi. iterum cōtra maleā ire tentauimus licet ventum nō nisi pro sex pannis accatonis habuerimus exiguum. nobis autē cōtra maleam perantibus aduolabāt etiā alie galee cōserue nostre quas perdidideramus. Dum autem aduersasset prope promontoria fuimus et cōtra cornu velocissimo cursu properauimus. Sed cum iam aciem attingere vellemus et magno conatu vna galea post aliam in suo ordine pertransire satageret. ecce ventus cōtra nos erupit et primas

galeas rapuit et impetuosiſſime retruſit cōtra ſequentes que accedebant. fuitq; mirabile viſu et nō expertis incredibile q̄ naues in eodem freto lateraliter iuncte cōtra ſe procedebant agitate cōtrarijs ventis. ille cōtra maleā pleno velo vehebantur. alie a malea inflans velis ecōtrario redibant. et circumlum cum nauibus fecimus ſicut ſolent circumire coriſantes. Reiectis ergo omnibus galeis in freto inutiliter retro maleam iactabamur. arte obſiſtentes ne ventus nos in cicladas inſulas reportaret et ita diem fieri preſtolabamur.

Je. xxx. que erat Andree apoſtoli et dominica prima aduentus. ſurrexit ante lucem ventus omnino nobis cōtrarius et fortis. Quod videntes gubernatores noſtri et de tranſitu malee deſperantes. cōmiſerunt vela ventis et iactati ſumus cōtra aquilonem grandi impetu iterum in inſulas cicladam longius a malea q̄ ſit a colonia vſq; venetias extra viam noſtram. et intrauimus per ſcopulos et rupes feſtinantiſſime vſi cautelis et ingenijs multis.

Porro per quoddā cannale anguſtum et ſtrictum ingreſſi in portum latum et ſecurum ac monibus altis munitū incidimus in radice inſule milo dicte naues ſtabilientes. Reperimus autē in ipſo portu quattuor onerarias naues venetianas que venerant de ſyria. et in barutho capadocie onera ſuſceperant mertium. Hi autem qui in nauibus illis erant cum claſſem noſtrā vidiffent ingredientē ad ſe. cōcrepabant tubis buccinis et timpanis rē. et emittebant bombardarū ſaxa ſperica contra montana cōclamabantq; in vnum vocibus altiſſonis. pariſormiter et noſtri faciebant in ſignum leticie et iocunditatis. et videbatur mare et terra moueri a ſonitu bombardarū et clamantium et buccinantium. Claſſis illa de ſyria ſicut et noſtra multis diebus laborauerat in tranſitu malee: ſed inuanum. Fuerūt etiā ibi alie naues que de malea in hunc portū fuerāt p̄iecti.

Prima decembris augmentatū ſunt venti cōtrarij et diſpoſuerūt ſe omnes naues ad tps manere in portu illo. Eodez die miſit capitaneus nauū ſyrie nuncios per omnes galeas. et inuitauit ad prandium alios capitaneos et patronos et omnes principales officiales nauū et gubernatores et dominos. et inſtaurauit grande cōuiuuij extra galeam in litore maris. Deſcenderunt ergo in terrā tres capitanei ſc̄z capitaneus nauū Alexandrinarū cum ſuis tubicinibus. qui ſub ſe habuit quattuor galeas oneratas precioſis mercibus et bene armatas. Capitaneus item nauū de ſyria cum ſuis tubis. qui etiā ſub ſe habuit quattuor patronos quattuor galarū. Capitaneus quoq; de Africa aliter de Traffica cum ſuis habens ſub ſe duas galeas armatas et oneratas. Iſti in quā tres capitanei cum decem patronis et omnibus nauū nobilibz diuis et officialibus ad tabulas paratas in litore cōfederunt. Poſt epulas diuerſis exercitijs et ſolatijs varijs in litore colludentie pulchzū cernentibus ſpectaculum prebuerunt. Erant autem in illis decem galeis vt opinor vltra ſex milia hominū quorum maior pars in litore ſolatijs et cōuiuuij cauſa cōuenerat.

Dic illa adueſperante ſinguli in ſingulas galeas ſuis in ſcaſſis aſcenderunt et manſimus in illo portu per dies aliquot.

Je quinta decembris facta tranquillitate claſſem ſoluimus et tractu remozuz naues paſſim omnes educabantur. quia nō erat tūc ventus ſed bonatza id eſt tranquillum. Sic enī a nauis maris tranquillitas appellatur. Unde oēs deum precabantur pro felici tranſitu malee. **Detriſta** vero quidam ita exorabat. Ach pater omnipotens tantis miſerere periculis. Atq; tuis theſauris ventos dimitte ſecundos.

Igitur cum de ſcopulis ad mare latum veniſſemus ſurrexit ventus lateralis pro tranſitu malee inuulſus proſus. proceſſimus tamen contra maleā cum tota claſſe. ſed facta nocte inualuit ventus nimis cōtra nos et tenebris ingruentibus facta fuit ſeuiffima tempeſtas. Et mare eleuabat ſine ceſſatione ſupra galeam. Eleuauerunt ſe flumina. eleuauerūt vocē ſuā mirabiles elationes maris. mirabiles proſus. Incidebāt p̄inde aque ſupra modū. ita vt audēter dixerim q̄ in illa nocte vltra centies fluctibus inuoluti fuimus. et vndis operi penit? nō quidē p̄tinue ſed. ſubito nauis operitur et in ictu oculi tranſi-

Omnia autem superiora galee in aquis natabant. Et ipsi marinarij tota nocte in aquis currentes vela crebro mutabant.

Porro tempestate illa durante cum naues abinuicem longius essent seperate vnari ventorum acta ad latus nostre galee grande impetu impetit vehementer. barcamq; collateralalem dirupit penitus et destruxit nostra vero coquinam fregit eius et omnia que in ea erant.

Quantum autē terrorem cōtactus ille galearum nobis omnibus incusserit. q̄tus strepitus fragor et clamor et angustia fuerit nō facile explicari potest. nos enim qui inferius eramus in carina omni momento interitum expectantes cōclusi in tenebris trepidi maiorem in modum suspensis sic animis stabamus. Cum autem infelix illa nox transisset omnes vertiginosi effecti sanctum inuocabamus qua poteramus deuotione Nicolai cuius imminere festum dicentes. Suscipe nautarū pater nicolae precatus. Assis et solita nunc pietate tuis. vel simile in modum.

Je sexta decembris vbi lux clara refluxit vidimus nos nullum habere adiutorium et ventum inutilem fortem nimis existere. desperantes ergo iterū vela vento cōmisimus. qui rapta classe eam cursu velocissimo in cicladas insulas reportauit ad locum vnde nudius tertius egressi fueramus in portum milo.

Ibiq; naues tonsillis alligatis et anchoris immeris hēmare ibi tūimus. pro eo q̄ in diebus patronorū maris mare solito implacabilius habuimus. Sunt enim scōm marinianorum estimationē singulares patroni maris sanctus Clemens. sancta Katharina. sanctus Andreas. sancta Barbara. sanctus Nicolaus. sancta dei genitrix Maria et sancta Lucia. omnibus his diebus difficilem habuimus nauigationē demptis vltimis duobus. in quibus si maleam nō vicissemus per hēmem totam ibi manere coacti fuissetus. hoc firmiter tenent marinarij. Vultis enim superstitionibus vacant in nauibus quādo nauigatio nō est iuxta eorum vota. Alij dicebant q̄ peregrini terre sancte essent in causa quia res furtiuas secum ducerent de locis sanctis. vel aquā iordanis quā simpliciter dicunt impedire nauigationem.

Je septima decembris inutilem ventum habentes. eodem mansimus in loco post prandium vero plures orationis gratia ad litus nauigantes in cappella que ibi erat in honore virginis Marie dedicata eidem sese cōmendauerunt. Alij cantabant crebro hos versus. deuotius ad virginē ipam clamitantes.

Salue splendor firmamēti tu caliginose menti desuper irradia. Placa mare maris stella ne inuoluat nos procella et tempestas obuia. Videbatur autem nobis tanq̄ sese inclinans virgo Maria sic nos affaret. vento in melius mutato. et classe ad recessus aptata. Pergite iam miseri sancta theotocos inq̄t. Et velis in flatibus portus intrate salubres. Ante solis ergo occasum portum exiimus et tota nocte in lumine lune tranquilla nauigatione profecti ventum sequebamur optatum.

Je autem octaua que erat festum cōceptionis beate virginis fortiter processimus cōtra maleam eaq; post meridiem cōspecta cōterriti sumus metuentes iteratam repulsionē. Sed aduersperascente die vento semper in melius confortato repente cornu illud sensimū malee sine labore pene superantes sub vnius hore spacio decem et octo miliaria pertransiimus. Hoc cum fieret ingenti omnes gaudio fuimus exhilarati tubicines pre leticia canebant. et omnes galiorthe cōclamabant omnesq; pariter vociferabantur deum laudantes. Interea vero nox incidens prohibuit ne ventū bonū sequi iuxta votū possemus. q̄ ad latus sinistrū p̄montorium malee habuimus. Ad dexterū autē mare scopulis et cautibus plenū. nec erat portus in quē intrare possemus. Jecirco remiserūt gubernatores omnia vela. naues ad latiora loca natate p̄mittentes. dimittētes eas ibi ad fortem in deuijs aquarum currere sicut currēt equus lasciuus et effrenis. nunc cum proza nunc cū puppi seerigentes. nunc ad hoc nunc ad illud latus se inclinantes. et motibus cōtinuis et importunis agitabantur inter se uos fluctus nec stabant nec progrediebantur. Propterea noctem iniquissimam

habuimus plusq̄ in tempestatibus vllis. Statim autē vt sol refulsit quinq̄ erectis ves-
lis. progressi sumus inter scopulos et cautes. atq̄ die. xiiij. decembris ad Motonā veni-
mus ciuitatem. Eo tempore per diem naturalē centū et triginta miliaria cōfecimus ve-
locissimo nauigio. et inuenimus ibi sex galeas quas ante amiseramus inter tempestates
Ibi ergo portū ingressi et nauibus stabilitis ingressi missam in cōuentu fratrum predica-
torum audiuimus cum multo desiderio qz diu nullā missam audiuēramus. Post mis-
sam omnes pariter peregrini ex oibus galeis cōgregati cōuenimus in domo dominoꝝ
teuthonicoꝝ comedentes et bibentes in leticia multa gratias agentes deo qui nos de
magnis liberatos periculis mutua visione fecit letantes. quia ab Alexandria vsq̄ huc
nūq̄ simul omnes fuim⁹. Peracto prandio. qz p̄ dies aliquot didicimus nos ibi man-
suros. ppter negociationē mercatorum res nostras in hospitium cōportauimus. Moto-
na est ciuitas in cornu Achayē sita in terra cōtinenti prope turciam. vnde turci ad nun-
dinas ebdomodales illac cōueniunt cum christianis.

Je decimasexta decembris galeas ingressi et classe soluta ad insulam oppositā
quam nescio quā ob causam nominant sapientiā: applicuimus. et distat per
miliare teuthonicum a motona per intermediū canale profundissimū. et qz
nō erat vtilis ventus eiectis anchoris classē ad pedē montis sapientiē nau-
cleri stabilierunt.

Je. xvij. in noctis medio dum omnia essent in silentio subito aspirauit ven-
tus salubris et bonus. et statim rupto silentio clamores magni excitabantur
per classē. et ad recessum se parabant. leuando anchoras. sursum trahen-
do barcas et scaphas. erigenda vela. soluendo ac cōplicandō spiras. que o-
mnia fiunt cum violentia festinantia et cōtinuis ac altis clamoribus. Classe ergo soluta
a loco illo eiecti sumus per ventum in altum mare vbi mox iterum orta est seuissima tem-
pestatas cuius similem ante non habuimus. et durauit per diem et noctes duas. Omnes
autem domini de castello transfugerunt ad nos in carnā. nec fuit memoria cibi aut po-
tus hac tempestate durante. quia coquina erat in aquis tota.

Je. xix. redeunte vento gratiori quo et prius vsi fueramus. multas raptim ins-
ulas turcoꝝ et christianoꝝ transiuimus. vtputa insulā Samaffra. Limleā.
Schefflamā et Azanta. Sopholonā que capta fuit per turcū anno superio-
ri videlicet Millesimoquadringentesimo octuagesimo.

Je vicesima mane venimus ad insulam Corzicam que alias Corzun appel-
latur bonam et fertilē. Et reperimus ibi classē armatā. et magnam charisti-
am panis et omnium necessarioꝝ. Jccirco capitaneus classis armate male fe-
rebat cōquerens de capitaneis classis onerarie q̄ declinassent in illum portum. cum vix
ibi pro suo exercitu necessaria essent. Fuit enim magna multitudo nauium et hominum
mirabilis cōpressio. Illa insula est principiū grecie. et est Rhomani portus munimen-
tum. ab ea enim facilis est nauigatio in Siciliam in Trinacliā Sardiniā Apuliam et
Italiam. Ex opposita eius parte est Dorea. Achata. et in paucis horis vento flante na-
uigatur in Patras ciuitatem vbi sanctus Andreas crucifixus fuit. et in Cōstantinopo-
lim et Scutarim zc. et in Calcedoniam insulam. et in ciuitates Sicilie Cathanam et
Siracusanā vbi sunt montes ethne. ignem spirantes. in quibus cyclopes fabri Iouis
fulmina fabricant fm̄ poetas.

Je vicesimatercia sustulerunt simul omnes galee numero decē cum vna nauī
et vna grappa. atq̄ ita educta classe extra portuz intrauimus cum bono vento
canale latum. quod diuidit Corziram et Dardamam insulas. Letabantur
autem valde gubernatores nostri de aura bona. quia alias grande periculū
imminet nauigantibus in isto canali. pro eo q̄ in fundo ibi est quedam abyssalis vo-
rago que vomit aquas maris et sorbet. et dū naues ad locū veniūt subsistūt et rotantur

ita q̄ oportet eas funibz trahere de loco illo. Magna ergo celeritate nauigauimus impellentes nos vento et ad insulas gazopolis uenimus percurrētes rupem draconis. Ibi enim in mari ut supra habitum est rupes quedam est in qua draco olim latitans euolabat aliquādo supra ciuitatem ex opposito in mōte sitam et suo flatu homines interficiebat. vnde homines ciuitatē dereliquerunt que vsq; hodie deserta est habens muros et turres et edes adhuc fortes et recentes. Sub ciuitate illa deserta uidimus ecclesiā beatę virginis in qua dicitur ardere miraculose lampas quedā semper sine humano amminiculo aut fomēto aliq̄ percursis insulis Gazopolis ecce in occasu solis subito horreda incidit tempestas tota nocte illa durans cum validissimo et importunissimo vento. qui grande uelum galee nostre in plures dirupit disciditq; partes et multos remos destruxit in vno latere. et ollas ac caldaria circa ignem subuertit. ipsumq; ignem extinxit. Unde maximus in galea ortus fuit clamor inuocantiū deum sanctosq; omnes et vota repromittentiū. vnde et illud tunc expansum fuit uelum (papafigo italico sermone cognominatū) quod nō nisi in extremo periculo et vltimo exitio apponitur. Sic itaq; nauigantes nimio timore percussi per singula momenta submerisionis discrimen expectabamus. nimirum procellis vsq; adeo ascendentibus et excrecentibus vndis equore toto cōmoto ut nū penitus de galea videretur nisi malus nauis. sed neq; alie galee que in latere nobis erant iam apparebant simili ex causa. nihilq; erat omnibus in galeis infra vel supra qđ aquis maneret intactū. Idq; frequēter accidit nobis inter redeundū ex alexandria. Neq; tamen nouū est vel insolitū ibi periclitari naues. cum legamus sanctam Helenam in hoc mari adriatico passam fuisse tantā tempestatem ut cogeretur vñ clauum quo dominus Iesus cruci affixus fuerat p̄icere in mari ut sedaretur tempestas. Adeo enim seuum est hoc mare ut nonnūq; in tempestatibz saxa grandia de profundo cleuet. et tanq; lignum per superficiem aque iacet de vna parte golfi in aliam.

Je. xxiiij. vigilia scz natiuitatis domini sedata fuit tempestas. et tediōsa tranquillitas siue bonatza subsequuta. nec poteramus aliquem portum apprehendere ut festū instans celebrarem. In nocte natalis domini eramus in mari. et per totā noctem fuit tantus tumultus in nauī nostra q̄ vix poteram⁹ dicere officium nostrū. galestrolis instinctu vt credo diaboli tunc plus solito laborantibz vti semper solent in diebus festiuis. Nec simpliciter laborant. sed cum execrandissimis iuramentis blasphemijs iurgijs et cōiūcijs mutuis etc. Ita noctem illam sacratissimā pariter et diē dominici natalis exegerunt. Eodē diē vidimus finē Albanie vel Achayę et principium regni vngarie. et intrantes illiricum in quendā sterilem portum stannum dictum applicuimus. **Je die sancti Stephani** soluta classe procedentes partes Dalmatie attigimus. et vidimus ibi Ragusiū ciuitatem prepotentem de qua etiam supra habitum est et ornatis vndiq; galeis signis et vexillis vtfieri solet magnoq; facto fragore ex bombardis. in modum triumphi preteriuimus. Neq; applicuimus ad ciuitatem. propter festum tamen et reuerentiā dominice natiuitatis cum trincketo dumtaxat nauigauimus. Hec ciuitas Ragusina dicitur esse opulentior in christianitate. ibi pulchrum et notabile cōuentum habent fratres predicatorum. Deinde uenimus in Cursulam ciuitatem venetoz que et Prepo vocatur. nec portū trahere poteramus. phibente nos vento. Sole autē ad occasum vergente incidimus asperrima loca. et ventis cōfortatis ingratiuatum est mare cōtra nos nimis. Qua propter gubernatores nostri anxij in dubio starent. deuiauerant enī a vera cannali per quod alie galee secure ibant. Cum autē uenisset ad latiorē locū cannalis: tentauimus stabilire nauem et immerso bolide inuenim⁹ excessiuā aque profunditatē. et paululū pcedentes iterū inieciimus bolidem et fundum quidē inuenimus sed nō ad votū quia tamē nox erat obscura in foribus nec sydera apparebant nō poteramus procedere propter stillam et caribdim. Deieciimus ergo grandem anchoram que fundum petens nō inuenit nec scopulos nec saxa nec arenam quibus mordacem dentem infigeret. sed currentē galeam sequebatur arans terram de quo

ultra modum torquebatur gubernatores. Rursum ergo cum ingenti labore retraximus anchoram in alio loco inieimus. nec inuenit cui inherere posset. sed cum magno nostro periculo galeam sequebatur. tandem tamen hesit. debiliter tamen ut videbatur. Ideo nemo nocte illa secure dormire poterat. sed omnes solutionem nauis expectauimus. que si soluta fuisset extremum nobis periculum fuisset.

In die sancti Iohannis euangeliste soluta naui conabamur procedere. sed nec ventorum nec siderum adiutorium affuit nobis. sed aura obscura que semper nauigantibus est molesta. Tandem inundante pluuia conuertimus nos in yllirici montana. et portum tortula dictum intrauimus. in quo alias duas galeas nostre classis reperimus. et portus inhabitabilis. desertus. et maledictus. in quo magno tedio fuimus affecti etc.

In die innocetum classem soluimus et cum prospero vento profecti uidimus ad australem plagam Apuliam ytalie per maris brachium Atrinaclia et Sicilia diuisa et in cornu apulie quod in adriacum mare extenditur uidimus montem Barganum. In huius montis radicibus est Sepontus ciuitas olim a Diomede montis victorie condita. Ibi fuit palladis templum in quo diu seruata sunt epigrammata frumenta. in quo etiam bipennes eree et arma diomedis deposita ostendebantur. In hoc monte Anno domini quadragesimo octoagesimo primo. fuit facta apparitio sancti Michaelis. In processu uenimus ad oppositum Lizine ciuitatis dalmacie. sed repente lizinam postergantes in Crarvaciam proiecti sumus et circa solis occasum de latitudine maris ad montem crarvacie que est natio una dalmacie declinantes inter scopulos et rupes Sibicenses naues alligauimus in portu sterili. qui tamen erat tutus et bene munitus. In montibus enim et collibus maritimis iuxta quos portus tutus sunt stant signa que nauigantes cernentes confugiunt de mari tempore periculoso ad loca illa. Mansimus autem in portu illo usque ad sextum diem cum tedio maximo. Verum in die sancti siluestri. pene omnes de galeis in insulam adiacentem nauigauimus. in qua inuenimus unam capellam iuxta quam fuit domus fratrum de tercia regula sancti francisci. Capella hec de gratia marie nuncupatur ubi uirgo ipsa gloriosa in innumeris choruscant miraculis. Ad eam etiam in marinis constituti periculis multi se deuouent multa offerentes cum illo saluti peritenerint.

In crastino die uidelicet circuncisionis mane galeam exeuntes in eadem capella celebrauimus. Ipsa etiam die uillam pertransiimus que kano de cista appellatur. Et de veteri more et consuetudine id ibi obseruatur quod ubi euentum fuerit. quisquis in galeis et nauibus alteri quidpiam debet. mox soluere compellitur et satisfacere per sententiam iudicium in singulis galeis ad hoc deputatorum cui contrauenire nemini licet neque ab ea appellare. Alie quoque dissensiones et discordie si que sunt in galeis per eosdem iudices et arbitros sedantur modis oportunitatis.

Die secunda Januarii ubi ventus conuenit eduxerunt classem extra portum illum sed cum in latum uenissimus surrexit ventus contrarius repellens triremes contra apuliam et ideo magna vi reduximus naues ad montana crarvacie. et in portum larmo dictum incidimus. ibique naues stabiluimus expectantes ventum. Solacio fuit portus ille. altissimis scopulis circumdatus et profundissimum habens canale educi autem nos fecimus et in cacumen altioris scopuli vel rupis manibus reptantes de rupe ad rupem ascendimus usque ad signum quod in summitate demonstrans portum ibi steterimus. et longe lateque per mare respeximus. et coniectis oculis in occidentem maxime exultationis et iocunditatis hausimus occasionem. Vidimus enim a longe niueos nostros alpes suis candidis cacuminibus nubes attingentes. qui faciunt terminum maris et finem ytalie et lombardie et principium alemanie. Sub more est uilla quedam quam ingressi et emeremus aliquid nihil in ea reperimus nisi pauperum schlauos.

Die tercia Januarii cum bono vento portum illum egressi veloci cursu ad zaram ciuitatem ueterem uenimus. et deinde nouam zaram quam nauibus stabilitis ingressi sumus.

Sequenti die mansimus ibi et ecclesias ac reliquas uidentes corpus sancti senis Symeonis in ecclesia metropolitana reperimus.

